

BIOFARMA VALEČ

Ekologický poľnohospodársky podnik vedený komunitou, ktorý vystúpil zo systému poľnohospodárskych dotácií.

Identifikačné údaje

Názov: Vojtěch Veselý

Lokalita: Valeč, Česko

Veľkosť plochy: 12 ha prenajatej pôdy

Rok založenia: 2007

Hlavné činnosti: mäso, zelenina, ovocie, syry, mlieko, maslo

Web / Facebook / Twitter: <http://www.biostatek.cz/>

Agroekologický farmár Vojtěch Veselý začal v roku 2007 obrábať približne 12 ha opustených pasienkov a ovocných sádov v obci Valeč v Karlovarskom kraji. V tom čase mal Vojtěch 28 rokov a snažil sa viesť čistý, jednoduchý, spravodlivý, a teda ekologicky udržateľný život. Predtým úspešne absolvoval evanjelickú teológiu na Karlovej univerzite.

Vojtěch používa názov Biofarma (ekologické hospodárstvo). Názov odráža nielen výrobu, ale aj spracovanie a distribúciu potravín a nápojov, čerstvých aj trvanlivých rastlinného a živočíšneho pôvodu. Synonymá Biofarmy by mohli byť ekofarma, sociálna farma alebo komunitou podporovaná (KPZ) farma, agrolesnícka farma, autentická alebo permakultúrna farma a najnovšie aj regeneračná farma.

Polovica pôdy Biofarmy fungovala v dotačnom režime, ale Vojtěch sa rozhodol tento režim do konca roka 2021 opustiť. Od roku 2022 Vojtěch nebude žiadať o poľnohospodárske dotácie a bude hospodáriť mimo dotačného rámca. Vníma, že systém dotácií na plochu nie je spravodlivý, a už sa na ňom nechce zúčastňovať.

Vojtěch nevlastní žiadnu pôdu, všetku pôdu má prenajatú od štátu, Pozemkového fondu alebo má povolenie využívať niektoré pozemky, ktoré vlastní miestni susedia.

Syr, slivkový lekvár, jahňacinu, med, vosk či loj dodáva výlučne podielnikom združeným v uzavretej skupine "Obživa". Je to skupina iniciatívy komunitou podporovaného poľnohospodárstva s vlastnou predajňou, ktorá sa nachádza v Prahe. Vojtěch uprednostňuje systém vzájomnej dôvery medzi výrobcou a spotrebiteľom, preto presadzuje systém, v ktorom bezpečnosť potravín zabezpečujú akcionári podľa dohodnutých metód (participatívne záručné systémy).

Pôvodná jednoročná zeleninová záhrada sa mení na trvalú. Pestujú sa tu bylinky pomáhajúce liečiť boreliózu, migrény, bylinky podporujúce imunitu a iné. Záhrada je estetickým vrcholom farmy, úžasná v zime i v lete, je okrasná, zdravá, liečivá. Jej súčasťou je aj labyrint. Záhrada je plná motýľov, včiel, kvetov, farieb a vôní. Vojtěch má rád, keď je farma sebestačná, preto v záhrade zbiera aj semená. To si vyžadovalo kombináciu prístupov k zberu semien aj zeleniny.

Základné stádo tvorí 30 ručne dojených oviec, ktoré sa pasú na pastvinách, v sadoch a lesoch.

Ich činnosť sa začína semenkom (v zemi) alebo narodením jahniatka a činnosť sa končí maslom v pohári, vákuovaným plátkom jahňacieho stehna alebo pohárom zeleného paradajkového čatní. Spracovanie poľnohospodárskych produktov v podstate súvisí s ročným obdobím.

V lete často využívajú letnú kuchyňu, pec na pizzu, udiareň, vybavenú mongolskú jurtu, ako aj niekoľko útulných a obľúbených malých, drobných domčekov okolo vodného toku.

Vojtěch žije ekologicky udržateľným spôsobom. To je jeden z hlavných dôvodov, prečo ho akcionári podporujú. V dôsledku toho akceptujú aj to, že vo svojej praxi farma dodržiava najnutnejšie legislatívne minimum. Snažia sa vyhýbať dohľadu orgánov štátnej správy a ich akreditovaných partnerov. Vojtěch sa tiež rozhodol opustiť svet poľnohospodárskych dotácií. Chce sa pripraviť na obdobie, keď poľnohospodársky sektor nebude podporovať ani EÚ, ani štátny rozpočet.

Farma sa zúčastňuje na programoch environmentálneho vzdelávania a osvedy (Ministerstvo životného prostredia), prijíma stážistov z programu "WWOOF" – World Wide Opportunities on Organic Farms, dobrovoľníkov v rámci Zboru solidarity EÚ. Farma slúži ako sociálna farma, zamestnáva miestnych znevýhodnených ľudí. Vojtěch založil ekologické táborové miesto "EkoCamp Doupov", spolupracuje s hudobným a kultúrnym festivalom Povaleč.

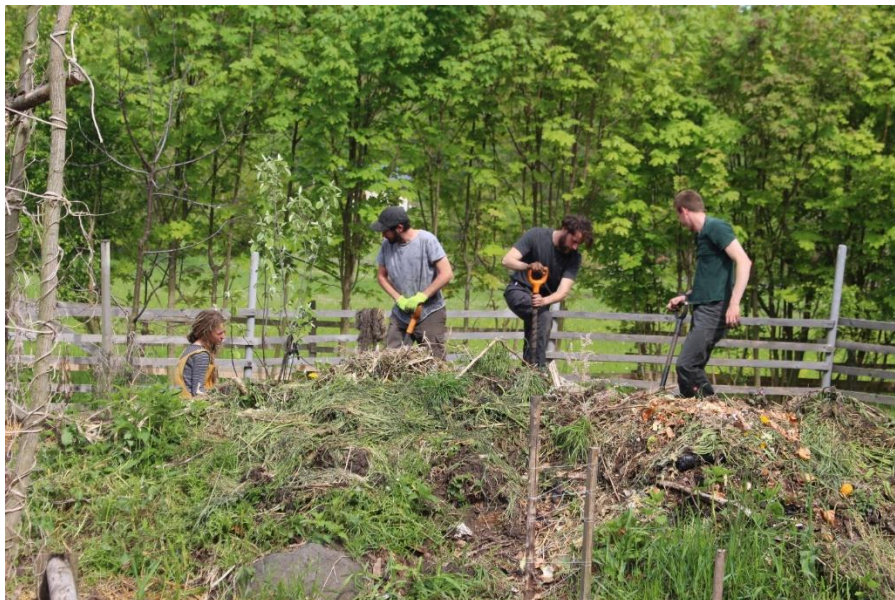
Po desiatich rokoch členstva v združení mladých farmárov sa stal členom združenia malých a rodinných farmárov. Ako člen združenia bol nápomocný pri príprave žiadosti o opatrenie Mladý farmár v rámci Programu rozvoja vidieka.

Pred pätnástimi rokmi bola na mieste Biofarmy len zelená lúka. Dnes je tu plno malých stavieb, ktoré postavil Vojtěch so svojimi hosťami, dobrovoľníkmi, stážistami. Dnes vlastní traktor Lamborghini 55 DT. V minulosti získal Vojtěch v rámci podpory Programu rozvoja vidieka pre mladé poľnohospodárstvo približne 40 tisíc eur a približne 20 tisíc eur z programu "Vladař" Miestnej akčnej skupiny. Posledná menovaná podpora bola použitá na výstavbu spracovateľského závodu.

Vojtěch sa stretáva s ďalšími poľnohospodármi z oblasti, ale v zásade si pomáhajú len v núdzových alebo iných vypätých situáciách. Vojtěch riadi každodenné hospodárenie farmy sám. Často kritizuje postupy konvenčných priemyselne a obchodne orientovaných poľnohospodárov.

O dvadsať rokov chce robiť to isté, čo dnes. Možno už Biofarma nebude pre niekoho inšpiráciou, pretože podobných fariem bude v Česku a v celej Európe fungovať viac.

Fotky:

Viability of small farms managed by young farmers under new
"farm-to-fork" strategy (2020-1-CZ01-KA203-078495)

